

У м е т н о с т

19. века

- **19. в.** је век промена и сукоба старих и нових идеја
- Време револуције у индустрији, време буђења социјалне свести
- Феудално друштво се распада и на позорницу Европе ступа ново друштво – капиталистичко
- Сликрство се брже развија од осталих уметности
- Уметнички правци се брзо смењују без оштрих временских и стилских разлика
- **Класицизам; Романтизам; Реализам; Импресионизам; Постимпресионизам**

Класицизам

- Интернационални покрет који се појавио у Италији, а потом се просирио по целиј Европи
- 1750 – 1850. године
- Повод ширења – археолошка ископавања римских гадова и теорија археолога Винкелмана
- Враћање на антику – строгост и једноставност
- Основно средство израза је цртеж; боја има другоразредни значај
- На сликама нема контраста, светлос је исте јачине, нема илузије дубине простора
- Представници: **Жак Луј Давид, Доминик Енгр, Антонио Канова /вајар/**

Жак Луј Давид

Отмица Сабинјанки

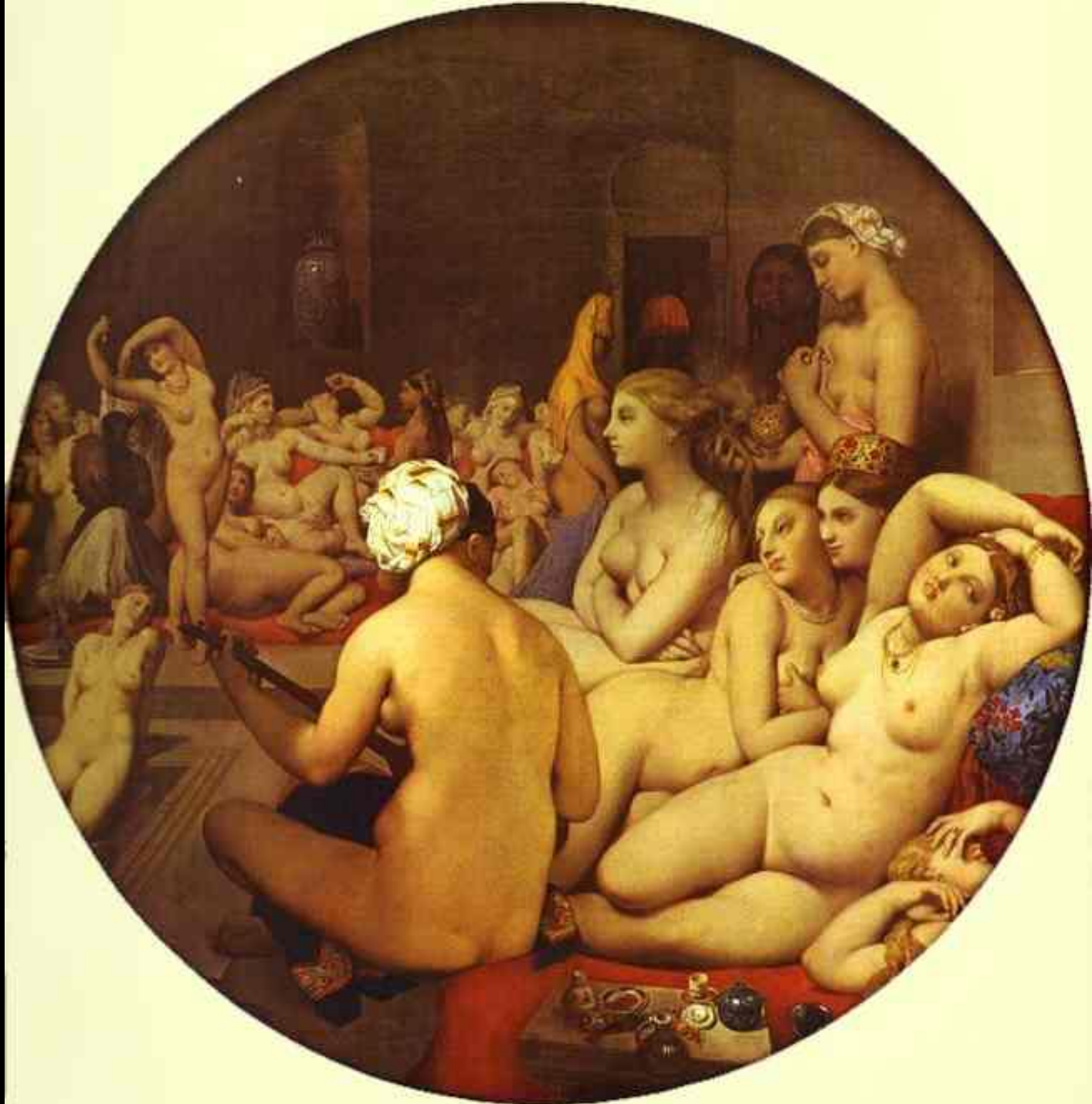
Убијени Мара

Сократ испија отров

Доминик Енгр

Турско
купатило

Антонио Канова

- Венецијанац
- Скулптуре имају јасноћу, доминацију правих линија и натуралистичко приказивање детаља

Паулина Боргезе

Архитектура

- Угледа се на античку архитектуру
- У Европи и Америци гради се у стилу античког храма без обзира каква је била намена грађевине
- Грађевине су монументалне, лепих пропорција и хармоније, али то је декор који нема везе са функционалним и конструктивним елементима грађевине

Пантеон, Париж

Капитол, Вашингтон

Романтизам

- Настао око 1820.г. И супроставља се класицизму
- Циљ дела је да успали машту и изазове јаке емоције
- Незадовољни временом у којим живе, уметноци беже у прошлост, егзотику, сан и гаје меланхолична и национална осећања
- Извор тема – историја и литература
- Инспирација – средњи век и Оријент
- Боја има превласт на цртежом и потчињава га себи
- Представници: **Теодор Жерико, Ежен Делакроа**

- Велики допринос реализму дали су француски и енглески пејзажисти
- Љубав према природи и њен доживљај, довели су до стварања сликарске колоније у Барбизону
- Најзначајнији француски пејзажиста је **Камиј Коро**
- Његови пејзажи обухватају скоро све делове Француске, а највише их је из околине Париза
- Најзначајнији енглески пејзажисти су **Џон Костебл** и **Виљем Тарнер**

Сплав Медузе

Теодор Жерико

Ежен Делакроа

- Инспирација-
грчка уметност,
Оријент и
литература

Грчка умире на
рушевинама
Мисолунгија

Сарданапалова смрт

Слобода предводи народ

Камиј Кору

Џон Костебл

Виљем Тарнер

- У перјажу слика борбу природних сила-воде, ваздуха, ватре

Брод Неустрашиви

Архитектура

- Романтичари величају барок, готику и довршавају недовршене катедрале а нове подижу према њиховом узору
- Обнављање индустријских стилова подразумева фасаде и декорацију а не функцију и грађевински материјал што је било у супротности са друштвеним приликама и индустријском револуцијом

Парламент, Лондон

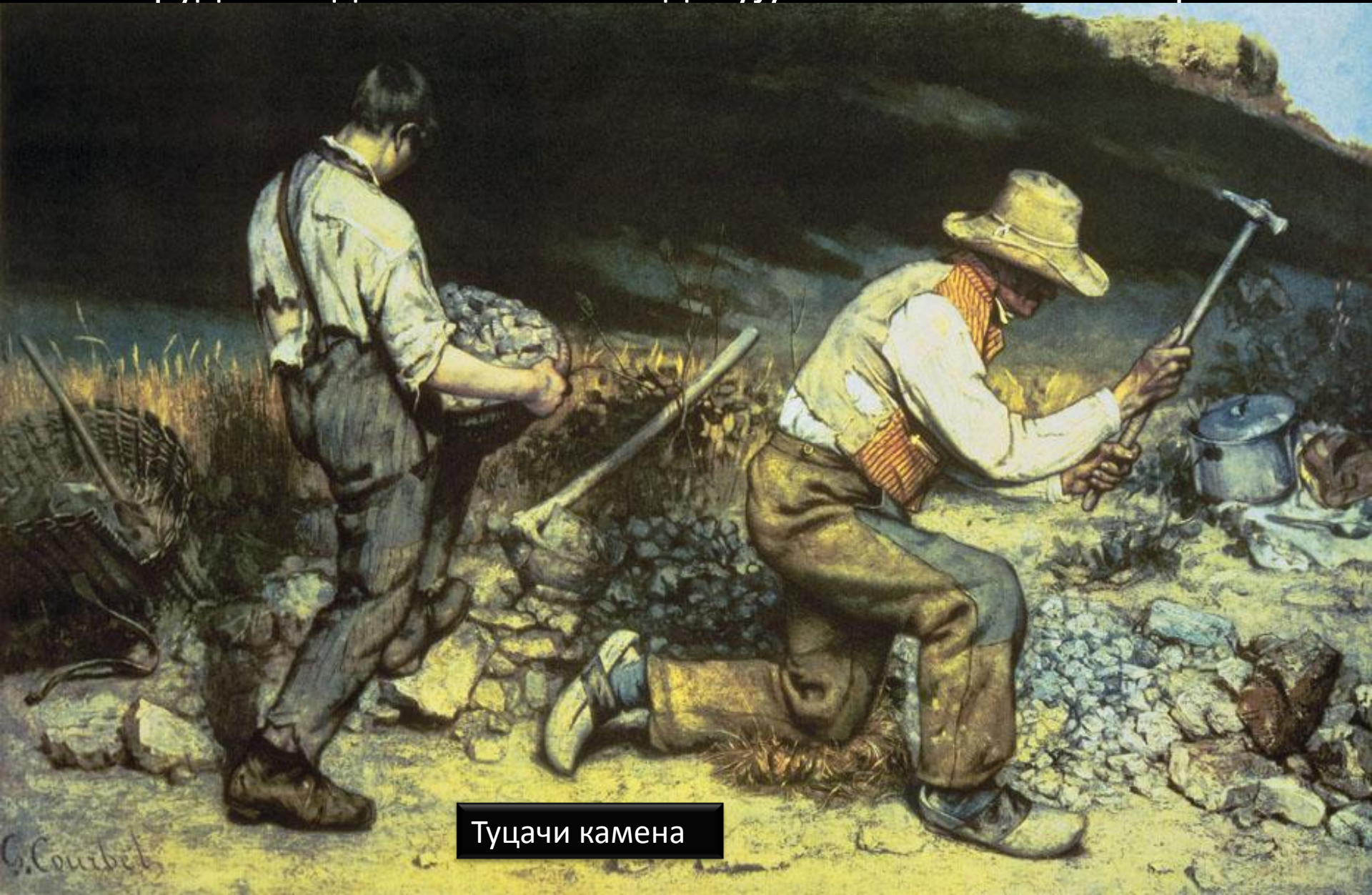

Реализам

- Јавља се у Француској у периоду између Револуције 1848. и Париске комуне 1871. године у време јачања демократске социјалне свести
- Начело реализма је да треба сликати оно што се види, материјалну стварност, од које су претходни уметници бежали
- Реализам указује на социјалне неправде које трпе радници и сељаци
- Представници: **Гистав Курбе, Оноре Домије и Франсоа Миле**

Гистав Курбе

- Тудио се да његове слике делују као политички говор

Туцачи камена

Госпођице на обали Сене

Оноре Домије

- У уметничкој каријери разликују се два периода:
  - рад на карикатури, по којем је био познат
  - сликарски рад којим је стекао славу после смрти

Овога можемо мирно да пустимо /литографија/

Вагон треће класе

Франсоа Миле

- Истицао материјалну беду живота сељака

Пабирчење

Импресионизам

- Импресионизам почиње када је 1863.г. Едуард Моне у Салону одбијених изложио слику *Доручак на трави*
- Манеов начин сликања привукао је групу младих уметника и у дугим расправама створена је естетика новог стила
- Импресионисти сликају у природи, колиристичке промене до којих долази услед промене осветљења
- Смисао слике се не тражи у реалном свету већ у процесу промена
- Због игре светлости, занемарује се облик, форма се топи, конструкција попушта

- Покрет је добио име по слици Импресија – Рађање сунца , Клода Монеа
- Сем светлости, пејзажа и атмосфере, импресионисте је интересовао и покрет
- Сликају сцене из свакодневног живота – забаве, трке коња, градски живот, сцене из позоришта...
- Представници:
  - Клод Моне
  - Огист Реноар
  - Едгар Дега
  - Огист Роден /вајар/

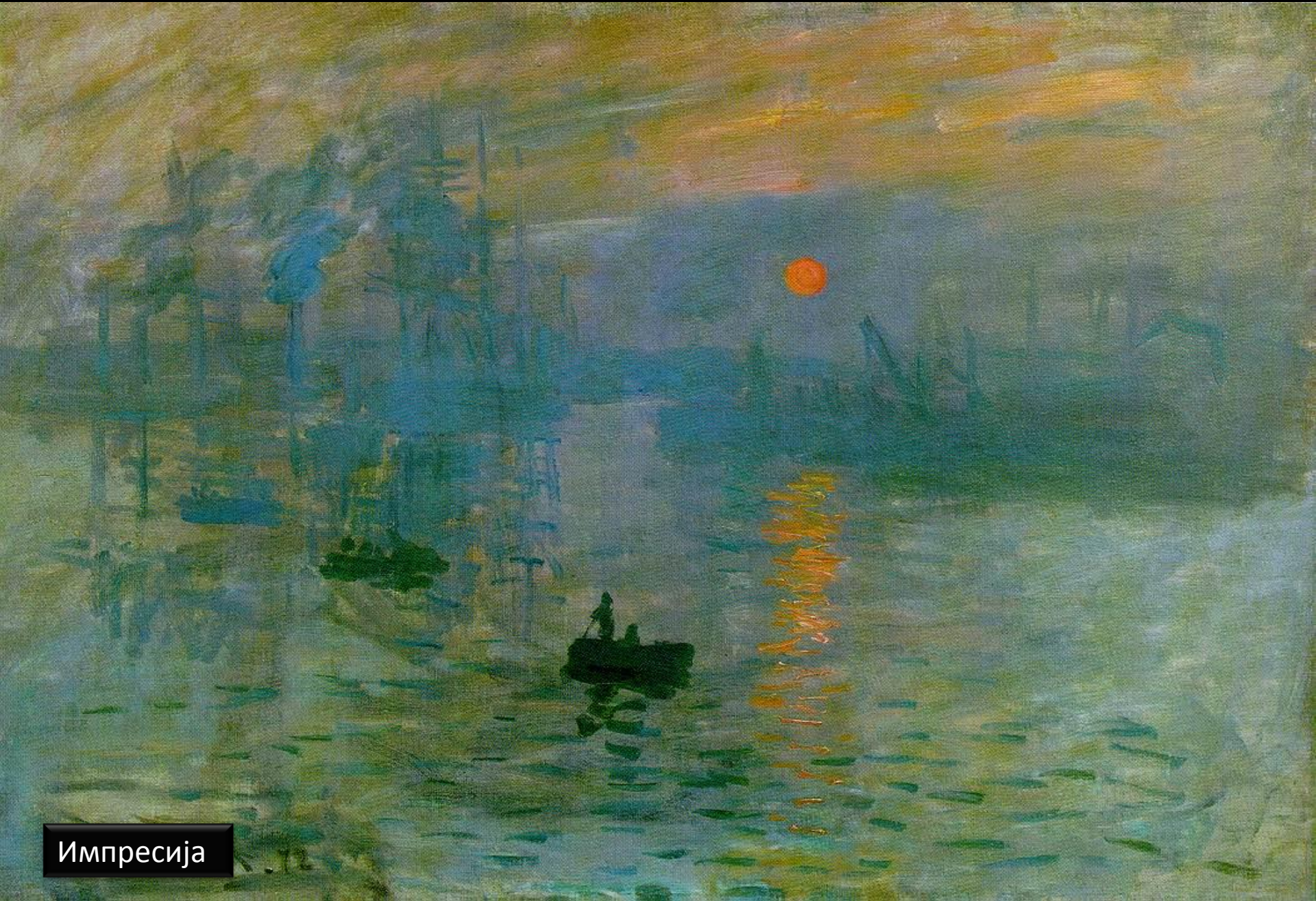

Едуард Мане

Доручак на трави

Клод Моне

Импресија

Локвањи

Локвањи

Стогови сена

Руанска катедрала

Огист Реноар

Купање

Едгар Дега

Примабалерина

Купање

Огист Роден

Пољубац

Мислилац

Постимпресионизам

- У последњим деценијама 19.века, три велика сликара, сваки са својим особеним стилем , значајно су утицала на уметност 20. века
- Полазећи од импресионистичких искустава, сва тројица их рано превазилазе, препуштајући се властитом начину изражавања
  - Пол Сезан
  - Пол Гоген
  - Винсент ван Гог

Пол Сезан

- Супротно импресионистима који су уништили простор и предмет, створио је сликарство равнотеже, чврстине и геометријске стварности
- Поредак на његовим сликама је каквог нема у природи, већ какав постоји у духу сликара
- Облике поједностављује, своди их на коцку, лопту, ваљак и на бојене површине које тонским скалама дају тродимензионалност
- Облик и боја међусобно су повезани

Карташи

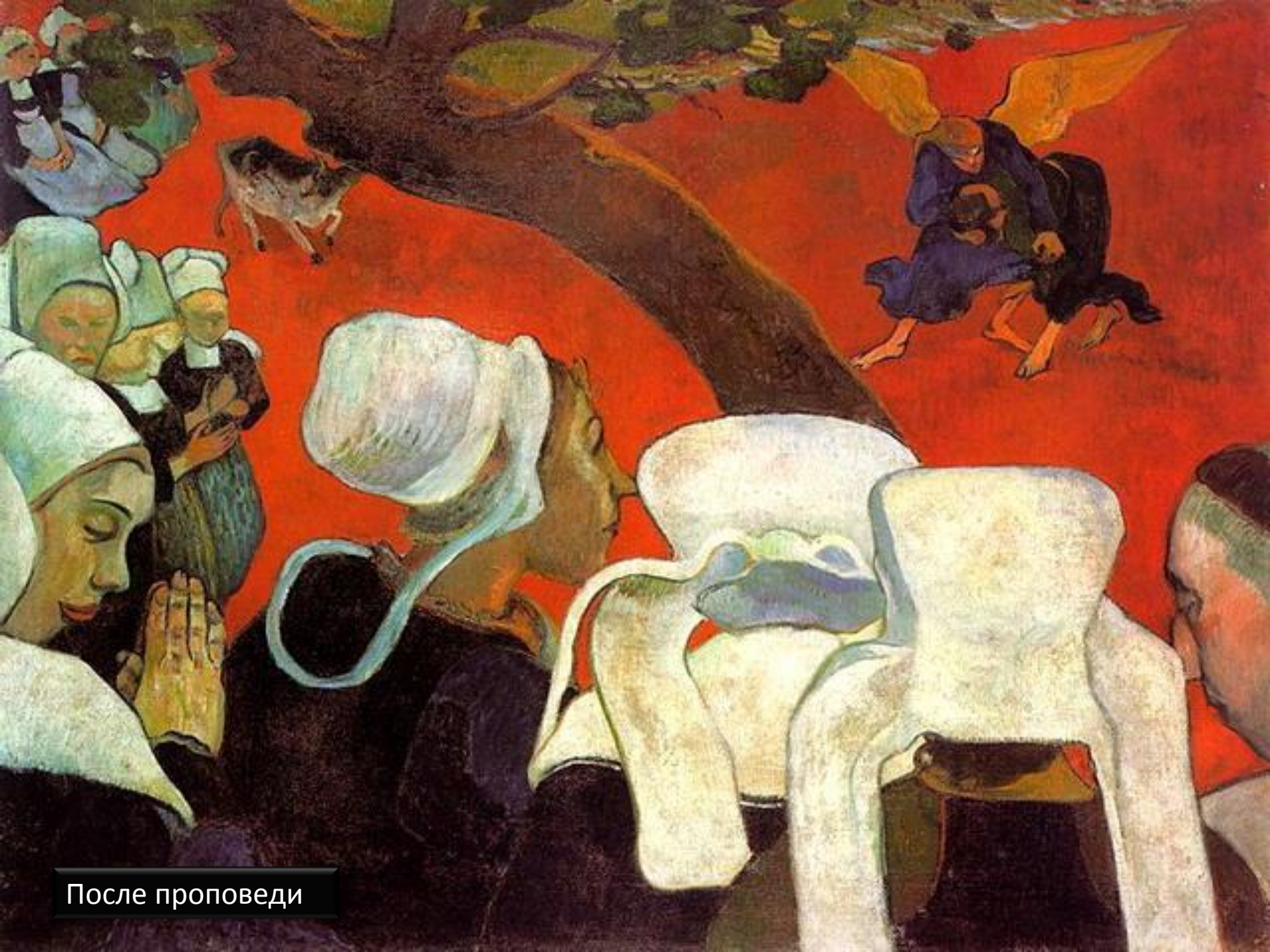

Пол Гоген

- Замерао је импресионистима недостатак маште
- Свој стил је нашао у сликању помоћу обојених површина оивченим дебелим контурама, одбацавањем перспективних планова, светлости и сенке, стављањем немешаних боја једне поред друге
- Оваквим схватањем приближио се примитивној и народној уметности
- На Полинежанским острвима нашао имспирацију за многе слике

После проповеди

IA ORANA MARIA

P. Gauguin, 91

Винсен ван Гог

- У почетку, надахнут реалистима ради слике из живота холандских сељака и радника
- Под утицајем импресиониста, његово сликатство се мења, постаје светло, прозрачно и ослобођено социјалне горчине
- Све слике су настале на југу Француске, у Арлу
- Сликао је брзо, у трнсу, борећи се са болешћу и несрећама
- Боја је основна тема и предмет његове слике

- Бојом покушава да искаже унутрашња осећања. Она је за њега симбол људске судбине
- „Са црвеном, жутом и зеленом бојом изразићу све људске страсти”
- Иако му је живот пролазио кроз хаос и тешке депресије, његове слике не представљају пакао у које је живео разједен болешћу, већ визију изгубљеног раја
- За 15 – ак година сликарског стажа, урадио је 880 слика и 900 цртежа и акварела

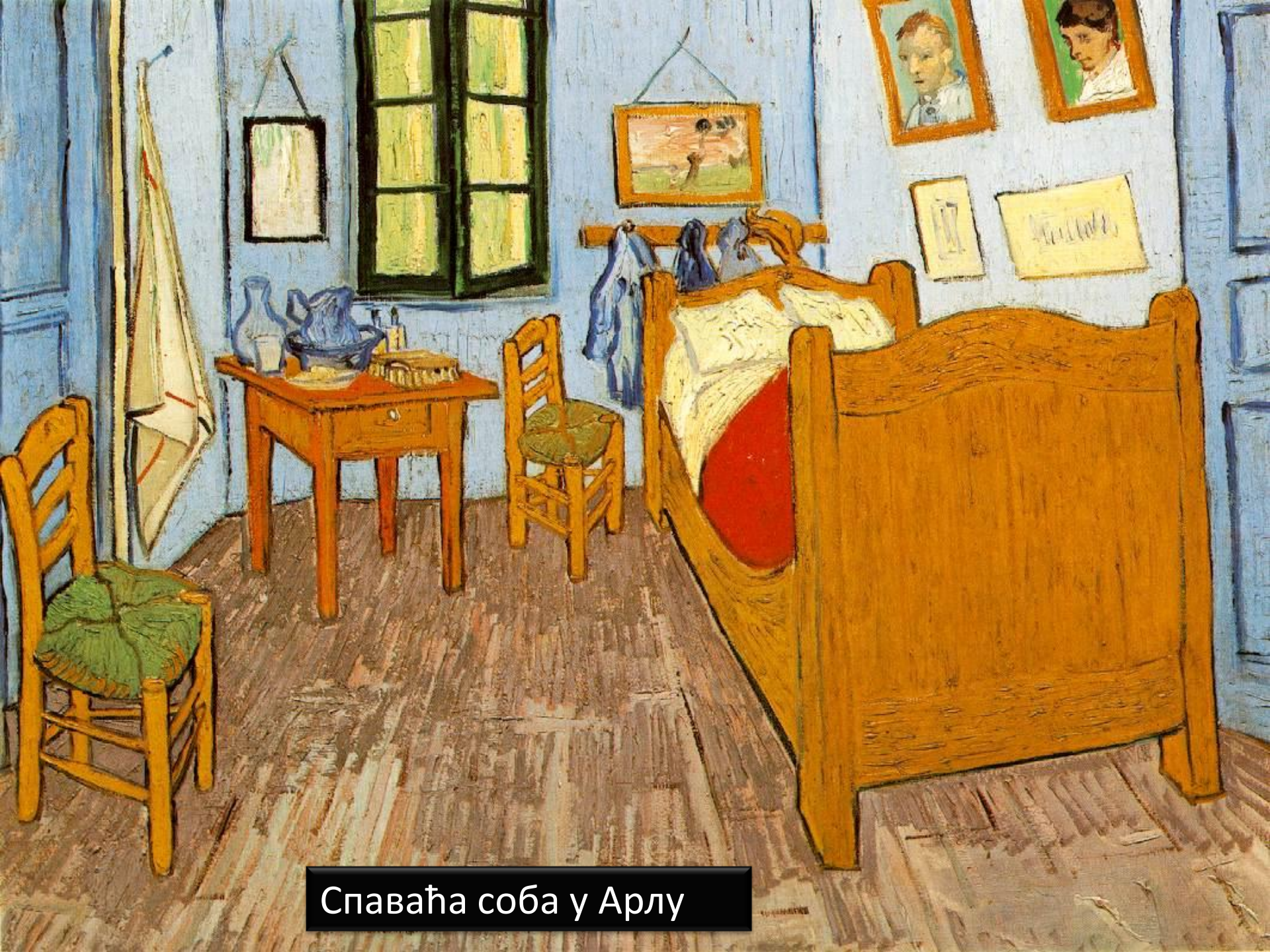

Звездано небо

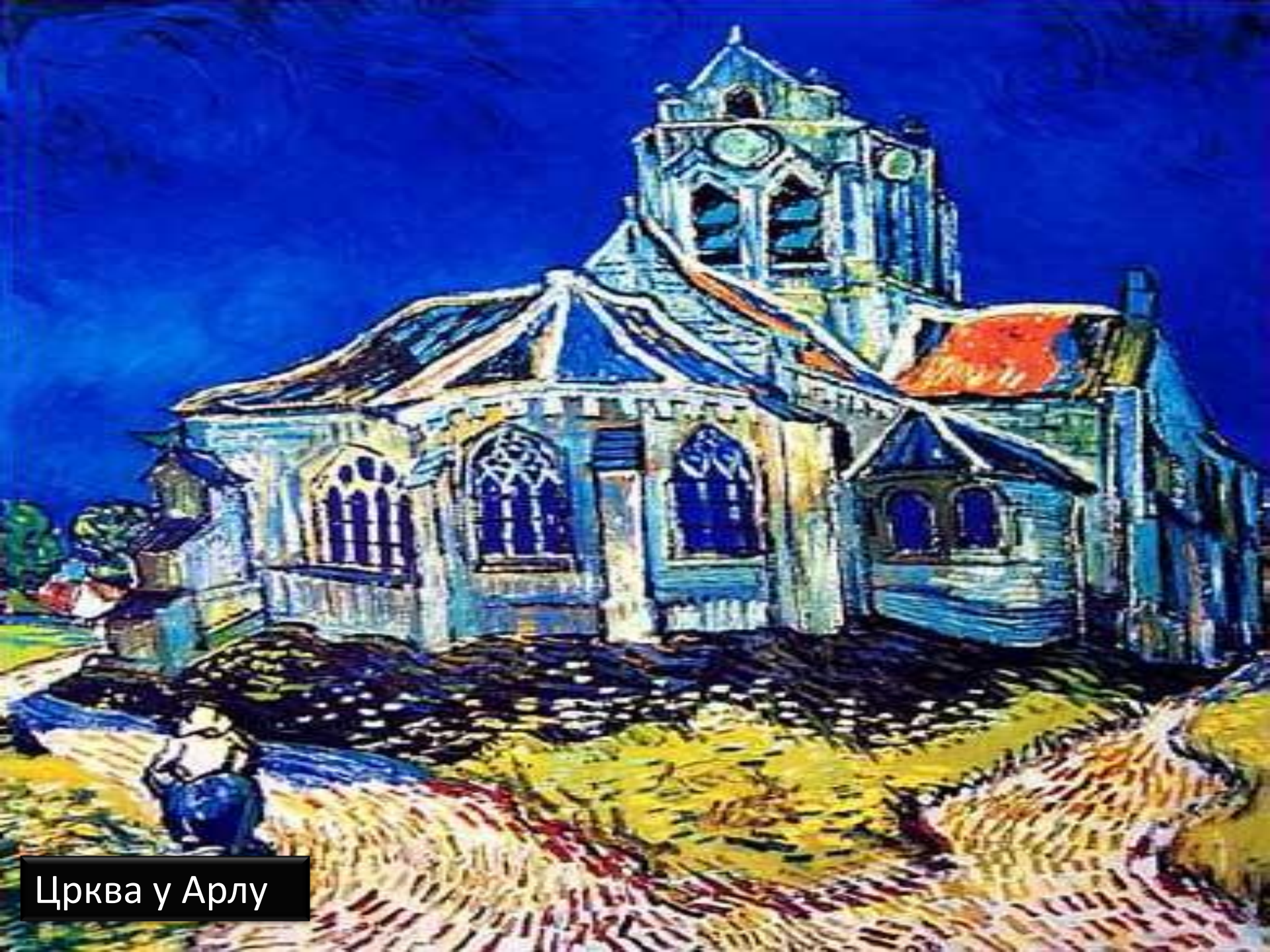
Museum of Modern Art, New York

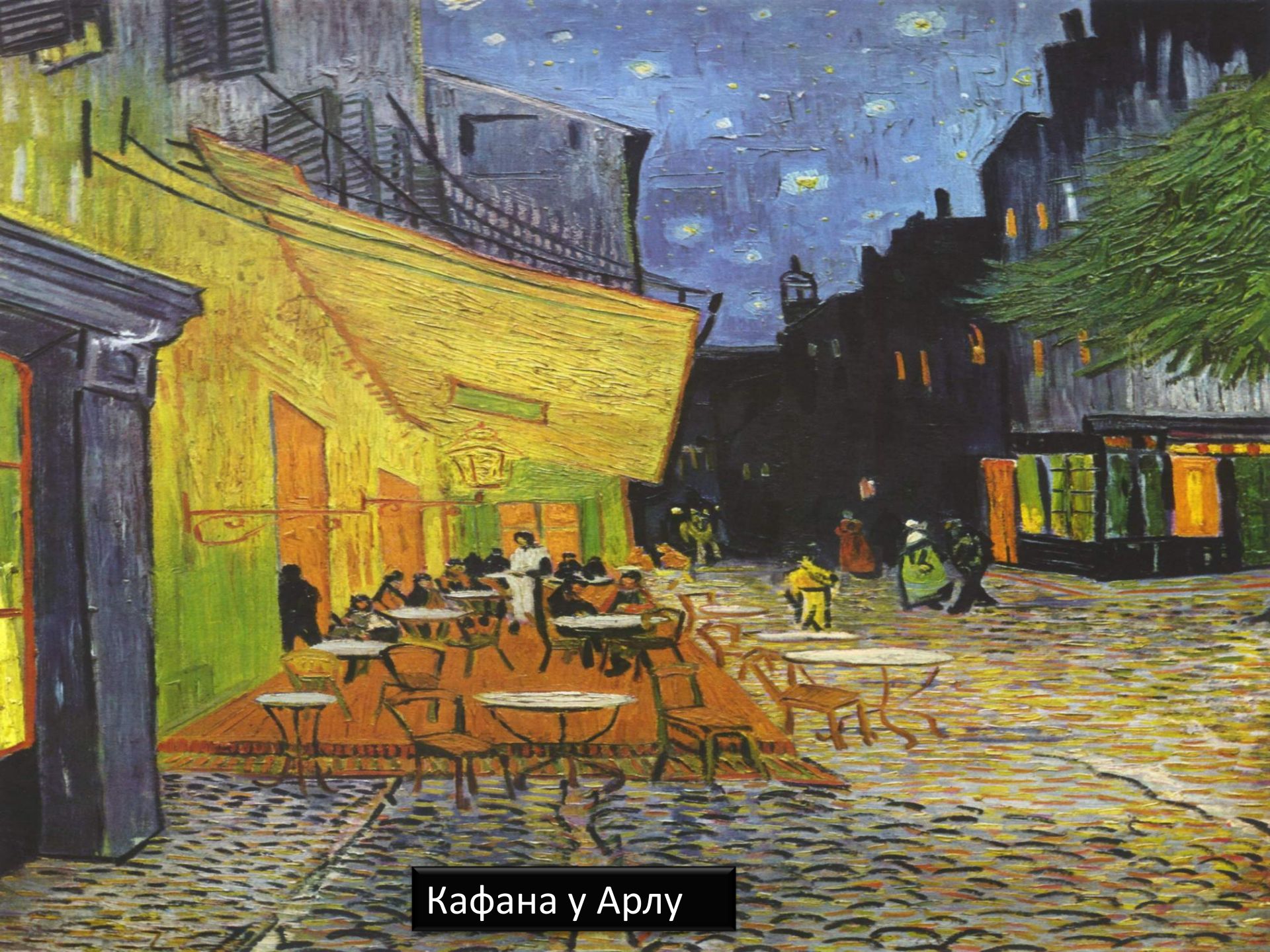

Спаваћа соба у Арлу

Црква у Арлу

Кафана у Арлу

Vincent
van Gogh